

Sygn. akt V U 608/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku W. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania W. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 14 kwietnia 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

sygn. akt V U 608/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 14 kwietnia 2016r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych po przedłożeniu zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 9 stycznia 2016r. (2 szt.) i z 25 marca 2016r. rozpatrzył wniosek W. F. o przeliczenie emerytury według art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS i rozpatrując z urzędu możliwość przeliczenia również na podstawie art. 111 ustawy ustalił świadczenie w dotychczasowej wysokości, gdyż przedłożone dokumenty - po dokonaniu obliczeń - nie mają wpływu na wysokość świadczenia i nie powodują jego zmiany. Wnioskodawcy odmówiono przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy, gdyż nowo uzyskany wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego w części po przyznaniu emerytury wyniósł 179,20% i jest niższy niż 250%.

Wnioskodawca w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się przeliczenia emerytury, gdyż przez cały czas pracował w górnictwie - w myśl art. 110 a ustawy i przyjmując dniówki z przelicznikiem 1,8.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie podnosząc, że organ rentowy rozpoznając wniosek W. F. przyjął do obliczeń dokumenty zawarte w aktach ubezpieczeniowych, dołączone nowe zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, natomiast za okresy zatrudnienia, za które wnioskodawca nie udokumentował wynagrodzenia, przyjęto wynagrodzenie minimalne - zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej. Biorąc powyższe pod uwagę nie ma możliwości przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej, ponieważ brak było możliwości obliczenia wskaźnika z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat

kalendaryzowanych przypadających bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, tj. z lat 1996-2015, gdyż w tym okresie wnioskodawca nie pozostawał w zatrudnieniu, zaś wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego w części po przyznaniu emerytury, tj. z lat 1969-1971, 1976-1987, 1989-1993, wyniósł 179,20 % i jest niższy niż 250 %. Organ rentowy rozpatrzył również wniosek na podstawie art. 111 ustawy emerytalnej i ustalił świadczenie w dotychczasowej wysokości. Wyliczony bowiem zgodnie z art. 111 ustawy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z 3 kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia, tj. 1982-1984 wyniósł 288,44 % i jest wyższy od dotychczasowego wynoszącego 287,88 %. Na podstawie art. 111 ustawy emerytalnej przeliczono emeryturę z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 288,44 % i ograniczono go do 250 %. Wysokość świadczenia nie uległa zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. F. urodził się (...) Jest uprawniony do trzech emerytur górniczych przyznanych :

- 1) decyzją z 9 lipca 1987r. - od dnia 1 października 1986r.
- 2) decyzją z 6 października 2006r. - od dnia 1 czerwca 2006r.
- 3) decyzją z 18 lipca 2013r. - od dnia 21 czerwca 2013r.

Wyplacana jest pierwsza emerytura jako świadczenie najkorzystniejsze. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ emerytalny przyjął wynagrodzenie które stanowiło podstawę wymiaru w okresie 3 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1982r. do 31 grudnia 1984r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 287,88 % i został ograniczony do 250%. Wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu do 31 grudnia 1993r.

Kolejnymi decyzjami przeliczano oraz waloryzowano emeryturę wnioskodawcy.

Dnia 22 stycznia 2016r. wnioskodawca wniósł o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej. Do wniosku dołączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 19 stycznia 2016r. za lata 1977-1987 i 1989-1993. Wniosek ten został uzupełniony 29 marca 2016r. zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 25 marca 2016r. za lata 1968-1971.

W wyniku rozpoznania wniosku organ rentowy wydał 14 kwietnia 2016r. decyzję zaskarżoną w niniejszej sprawie, w której przeliczył wnioskodawcy emeryturę na podstawie art. 111 ustawy emerytalnej od dnia 1 stycznia 2016r., czyli od miesiąca w którym zgłoszono wniosek, przyjmując do obliczeń wynagrodzenia wskazane w załączniku do decyzji. Wysokość świadczenia nie uległa zmianie. Jednocześnie odmówiono ponownego ustalenia wysokości świadczenia na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej.

Do wyliczeń podstawy wymiaru organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne za okresy : 22.06.1957r. - 28.05.1965r., 30.09.1965r. - 28.12.1965r., 1.01.1966r. - 2.01.1966r., 4.01.1966r. - 6.02.1966r., 10.02.1966r. - 6.03.1966r., 8.03.1966r. - 8.03.1966r., 10.03.1966r. - 13.03.1966r., 20.03.1966r. - 20.03.1966r., 27.03.1966r. - 27.03.1966r., 5.08.1966r. - 14.03.1967r., 1.04.1967r. - 29.07.1968r., 1.04.1971r. - 26.06.1971r. oraz 9.07.1971r. - 30.06.1976r. Za pozostałe okresy przyjęto wynagrodzenia na podstawie złożonych przez wnioskodawcę dokumentów.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia wnioskodawcy (1969-1971, 1976-1987, 1989-1993) wyniósł 179,20% i uwzględnia lata w zakresie wynagrodzenia przypadającego w części po przyznaniu świadczenia.

Brak jest możliwości ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru z 10 najkorzystniejszych kolejnych lat wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym złożono wniosek o przyznanie emerytury (tj. z lat 1996-2015), gdyż wnioskodawca w tym okresie nie pozostawał w zatrudnieniu. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z 3 kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia

poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia, tj. z lat 1982-1984 wyniósł 288,44 % i jest wyższy od dotychczasowego wynoszącego 287,88 %. Na podstawie art. 111 ustawy emerytalnej zaskarżoną decyzją przeliczono emeryturę z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 288,44 % i ograniczono go do 250 %. Wysokość świadczenia nie uległa zmianie.

dowód : - akta emerytalne wnioskodawcy;

- wykaz wynagrodzeń wnioskodawcy za wszystkie lata podlegania ubezpieczeniom społecznym przyjmowanych do ustalenia podstawy wymiaru emerytury;

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

W przedmiotowej sprawie sporne było, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego obliczenia wysokości emerytury w myśl art. 110 a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn.: Dz.U. z 2015r., poz. 748 z późn. zm.).

Jeśli chodzi o prawidłowość ustalenia podstaw wymiaru za kolejne lata przez organ rentowy, należy wskazać, że zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Dla celów obliczenia wysokości emerytury organ rentowy musi bowiem dysponować pewnymi danymi, co do wysokości dochodów ubezpieczonego (por. wyrok SN z 4.07.2007r., I UK 36/07).

Jakkolwiek w postępowaniu przed sądem nie obowiązują ograniczenia, co do zakresu środków dowodowych stwierdzających wysokość wynagrodzenia, to nie oznacza to dopuszczalności ustalania wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno - rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktyczne uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa, a nie jedynie prawdopodobna. Należy mieć bowiem na względzie, iż stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą i konkretnym pracownikiem. Uśrednione obliczenia, dokonane bez oparcia w dokumentacji obrazującej pełne warunki płacy za dany okres zatrudnienia nie mogą stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21.08.2013r., III AUa 459/13, oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 3.09.2013r., III AUa 303/13). Należy też wskazać, że obowiązek wykazania wynagrodzenia ze wskazywanych lat zatrudnienia wyższego niż przyjęte przez organ rentowy jako podstawa do przeliczenia emerytury lub renty, ciąży na ubezpieczonym.

Mając na uwadze całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd uznał, że wnioskodawca nie udowodnił wyższych zarobków, niż przyjęte przez ZUS. Wnioskodawca nie kwestionuje również, że część okresu zatrudnienia nie zachowała się dokumentacja płacowa. Stąd brak było podstaw, by przyjąć inne zarobki wnioskodawcy, niż te ujawnione w dotychczasowej dokumentacji zawartej w aktach ubezpieczeniowych i w nowo przedłożonych zaświadczeniach Rp7 oraz wyższych niż minimalne wynagrodzenie za okresy 22.06.1957r. - 28.05.1965r., 30.09.1965r. - 28.12.1965r., 1.01.1966r. - 2.01.1966r., 4.01.1966r. - 6.02.1966r., 10.02.1966r. - 6.03.1966r., 8.03.1966r. - 8.03.1966r., 10.03.1966r. - 13.03.1966r., 20.03.1966r. - 20.03.1966r., 27.03.1966r. - 27.03.1966r., 5.08.1966r. - 14.03.1967r., 1.04.1967r. - 29.07.1968r., 1.04.1971r. - 26.06.1971r. oraz 9.07.1971r. - 30.06.1976r., za które brak jest dokumentów osobowych i płacowych. Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanych do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę

obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Jeśli chodzi o podstawę materialną przeliczenia należy wskazać, że emeryturę przysługującą wnioskodawcy na tzw. „starych zasadach” można przeliczyć w oparciu o art. 110, 110a, 111 oraz 114 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Stosownie zaś do ust. 2 w/w artykułu, warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130 %. Wedle ust. 3 tego artykułu, okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, z uwzględnieniem art. 176.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W przypadku wnioskodawcy ostatni okres ubezpieczenia przypadający po dniu przyznania świadczenia trwał jedynie do 31 grudnia 1993r. Tym samym z okresu ostatniego dwudziestolecia przypadającego przed rokiem zgłoszenia wniosku o przeliczenie emerytury, czyli od stycznia 1996r. do grudnia 2015r. nie ma możliwości wyliczenia wnioskodawcy podstawy wymiaru z 10 kolejnych lat wybranych z tego dwudziestolecia. Z kolei najkorzystniejszy wskaźnik wysokość podstawy wymiaru ustalony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu ubezpieczenia wynosi 179,20 % i dotyczy lat 1969-1971, 1976-1987, 1989-1993, czyli obejmuje okres przypadający w części po przyznaniu świadczenia. Wskaźnik ten jest jednak niższy od poprzednio obliczonego, tj. 287,88%.

Zgodnie z kolei z przepisem art. 110a, wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ustalenie wysokości emerytury może nastąpić tylko raz (ust. 2).

Art. 110a umożliwia zatem ponowne ustalenie emerytury na wniosek emeryta, który spełnił łącznie następujące warunki:

- do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury wskazał wynagrodzenia przypadające w całości lub w części po przyznaniu emerytury, z okresu ustalonego z uwzględnieniem art. 15 ust. 1 i 2, tj.: z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłosił wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury, lub z dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał on ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury,

- na podstawie wskazanych wynagrodzeń udowodnił, że nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy niż 250%.

W niniejszej sprawie ubezpieczony nie spełnił drugiego z w.w. warunków. Możliwość przeliczenia w oparciu o art. 110a istniała w przypadku wnioskodawcy z przyczyn wyżej wskazanych również jedynie z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Do wyliczeń wg tego wariantu przyjęć należało również przynajmniej jeden rok przypadający po przyznaniu ubezpieczonemu świadczenia. Do wyliczeń wg powyższego wariantu organ rentowy przyjął lata, w których ubezpieczony miał najwyższe wskaźniki, tj. 1969-1971, 1976-1987 i 1989-1993, co dało wskaźnik w wysokości 179,20%, zatem wskaźnik niższy, niż wymagany w przepisie art. 110a.

Należy też stwierdzić, że w niniejszej sprawie wysokość świadczenia nie zmieni się także przy zastosowaniu art. 111 ustawy emerytalnej. Przepis ten umożliwia ponowne wyliczenie wysokości emerytury od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wyliczenie w oparciu o przepis punktu 1 - przyjmując nowo dołączone dokumenty - daje wskaźnik 288,44 %, a zatem jest wyższy niż dotychczasowy. Dokonane przez organ rentowy przeliczenie na tej podstawie nie spowodowało jednak zwiększenia świadczenia wnioskodawcy. Nowo ustalony wskaźnik 288,44 % został bowiem – zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy emerytalnej ograniczony do 250 %.

Art. 114 ust. 1 stanowi zaś, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Mając na uwadze nowo przedłożone dokumenty organ rentowy dokonał prawidłowo ponownego przeliczenia emerytury z uwzględnieniem ich treści i nowych danych. Jak wynika z powyższych ustaleń i rozważań przedłożone dokumenty nie mają jednak wpływu na wysokość świadczenia, a organ rentowy do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął dotychczasową podstawę wymiaru, tj. wynagrodzenie które stanowiło podstawę wymiaru w okresie 3 lat kalendarzowych od 1 stycznia 1982r. do 31 grudnia 1984r. Wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 288,44% i został ograniczony do maksymalnej wysokości 250 % zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy emerytalnej.

Wskazać także należy, że przy ustalaniu wysokości emerytury, do dniówek przodkowych przepracowanych przez wnioskodawcę i wykazanych przez zakład pracy, zastosowano przelicznik 1,8.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy stwierdził brak podstaw do zmiany skarżonej decyzji i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie oddalił, jako nieuzasadnione.